

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/128/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517203151
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Duditš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7517203151.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Duditša a sudkýň Mgr. Angeliky Sopoligovej a JUDr. Zuzany Matyiovej v spore žalobkyne C. S., T. S., N.. XX.XX.XXXX, A. M. M. S. X, zastúpená JUDr. Ľudmilou Raffáčovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Nerudova 6, proti žalovaným: 1/ OBAL - SERVIS, a.s. Košice, so sídlom Vstupný areál U. S. Steel, Košice, IČO: 31 653 847 a 2/ BENCONT INVESTMENT, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 36 432 105, žalovaný 2/ zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o. so sídlom v Bratislave, Martinčekova 13, o určenie, že žalovaný 2/ nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne, o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky a o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie zo 17.03.2017 č.k. 8Csp/85/2017 - 42 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej iba „súd prvej inštancie“) uznesením zo 17.03.2017 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému 1/ zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne v prospech žalovaného 2/ z titulu dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v Zmluve o poskytnutí spotrebného úveru registračné číslo XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 02.06.2008 a žalovanému 2/ povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy žalobkyne vyplývajúceho z tejto dohody o zrážkach zo mzdy.

2. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil tým, že právna úprava v § 325 ods. 1 CSP umožňuje nariadiť neodkladné opatrenie, ak je potrebné neodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pred nariadením neodkladného opatrenia súd prvej inštancie posudzoval, či je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami, či žalobkyňou tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov, či uložením požadovanej povinnosti možno objektívne dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobkyňa domáha, či navrhovaným neodkladným opatrením nebude vytvorený nenávratný stav, či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprímeraným spôsobom nad nevyhnutný rozsah a či sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením. Po preskúmaní skutkových a právnych dôvodov návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedol, že žalobkyňa osvedčila oprávnenosť navrhovaného neodkladného opatrenia z hľadiska ohrozeného práva a pravdepodobnosti nároku. Osvedčila existenciu právneho vzťahu medzi sporovými stranami, ktorý vyplýva zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. XXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 02.06.2008, ktorú uzavrela žalobkyňa so Všeobecnou úverovou bankou, a.s., pričom pohľadávku z tejto zmluvy nadobudol po postúpení pohľadávky žalovaný 2/. Po postúpení pohľadávky Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie rozhodcovským rozsudkom zo dňa 10.06.2014 rozhodol, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému 2/ sumu 5.729,86 eur s príslušenstvom a trovy konania. Žalovaný 2/ pristúpil k výkonu dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovacieho prostriedku podľa čl. II bod 6 Zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru zo dňa 02.06.2008, ktorá bola súčasťou formulárovej úverovej zmluvy bez toho, aby túto zmluvnú podmienku

právny predchodca žalovaného 2/ so žalobkyňou individuálne dojednal. Jej obsah tak žalobkyňa nemohla ovplyvniť ani vylúčiť a na základe tejto dohody žalovaný 1/, zamestnávateľ žalobkyne, realizuje zrážky z jej mzdy. Výkon zrážok zo mzdy osvedčila žalobkyňa výzvou zo dňa 5.10.2015, ktorú žalovaný 2/ adresoval žalovanému 1/, ako aj kópiami výplatných pásov. Výška dlžnej sumy z úverového zmluvného vzťahu, ktorú si žalovaný 2/ nárokuje, je s poukazom na dôvody žaloby a na vznesenú námietku premlčania sporná. Žalobkyňa sa vo veci samej domáha, aby súd zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia s poukazom na to, že z jej mzdy sú realizované zrážky dlhu, ktorý je podľa jej názoru premlčaný. Za týchto okolností je dostatočne osvedčená obava žalobkyne, aby nedošlo k neprijateľným a nezákonným zrážkami z jej mzdy, čím je osvedčená potreba navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Súd prvej inštancie uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy sa od ostatných zabezpečovacích prostriedkov odlišuje tým, že uspokojenie pohľadávky veriteľa nielen zabezpečuje, ale súčasne ide o prostriedok splácania pohľadávky. V prejednávanej veci je pritom možné, že žalovaný 1/ na základe dohody o zrážkach zo mzdy vykonáva plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a premlčaného dlhu. Preto bolo neodkladným opatrením zamestnávateľovi žalobkyne zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy v prospech žalovaného 2/. Napokon uviedol, že došlo k nariadeniu neodkladného opatrenia, ktorým sa uložila povinnosť tretej osobe, zamestnávateľovi žalobkyne, preto tento subjekt je potrebné považovať za stranu konania.

3. Proti uzneseniu podal odvolanie žalovaný 2/. Podané odvolanie odôvodnil podľa ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g) a h) CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne, alternatívne, aby napadnuté uznesenie zrušil a konanie zastavil. Uplatňuje si aj náhradu trov konania.

4. Odvolateľ namieta, že napadnuté rozhodnutie je v jeho odôvodnení nepreskúmateľné. Poukazuje na požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a v tejto súvislosti cituje viacero rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR aj Ústavného súdu ČR. V ďalšom bode odvolania sa vyjadruje k účinnosti uplatňovania § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (OZ) a dôvodí, že toto ustanovenie po novelizovaní sa vzťahuje výlučne na právne vzťahy založené po 01.04.2015. V časti IV. odvolania tvrdí, že nie je daná právomoc súdu na prejednanie sporu. Poukazuje na ustanovenia úverovej zmluvy a na Všeobecné obchodné podmienky, v ktorých je dohodnuté, že spory, ktorý by mali vzniknúť medzi stranami tejto zmluvy budú rozhodované v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom asociácie bánk. Platnosť rozhodcovskej doložky žalobcom nebola namietnutá ani spochybnená. V časti V. odvolania sa odvolateľ vyjadruje k vecnej legitímácii na strane žalovaného a domnieva sa, že spolu s pôvodným veriteľom tvorí nerozlučné procesné spoločenstvo, pretože túto podmienku používa v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Poukazuje na ust. § 53a ods. 1 OZ, z ktorého je zrejmé, že rozhodnutie súdu bude mať vplyv nielen na žalovaného, ale aj na dodávateľa Všeobecná úverová banka a.s. V VI. časti odvolania žalovaný namieta nedostatok naliehavého právneho záujmu podľa § 137 písm. c) CSP. Odvolateľ sa domnieva, že žalobca nemôže preukázať naliehavý právny záujem, pretože Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie vydal dňa 10.06.2014 rozhodcovský rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 21.07.2014 a ktorým bola žalobkyňa spolu s W. S. zaviazaná zaplatiť žalovanému 2/ istinu 5.729,86 eur a príslušenstvo vyčíslené vo výroku rozsudku. Túto povinnosť si žalobkyňa nespĺnila a preto je nepravdivé tvrdenie o neexistencii rozhodnutia, ktoré by jej uložilo povinnosť plniť. Žalobca nemôže preukázať naliehavý právny záujem ani z dôvodu, že zabezpečovací inštitút, ktorým je dohoda o zrážkach zo mzdy žalovaný uplatnil u zamestnávateľa žalobkyne v roku 2015. Žalobca teda svoj naliehavý právny záujem preukazuje po dvoch rokoch odo dňa, kedy bol prvýkrát uplatnený u zamestnávateľa a viac ako po 9 rokoch od uzatvorenia zmluvy o úvere. Odvolateľ uvádza, že pokiaľ by aj neboli vykonávané zrážky zo mzdy žalobcu, žalobca by bol povinný plniť v zmysle dohodnutých úverových podmienok. Aj v prípade, ak by súd návrhu vo veci samej vyhovel a určil by neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, nemala by táto skutočnosť vplyv na platnosť hlavného úverového zmluvného vzťahu. Takto označená potreba dočasne upraviť vzťahy medzi stranami konania, podľa názoru žalovaného 2/ neobstojí. V prípade, ak by žalobca plniť riadne a včas svoj záväzok voči Všeobecnej úverovej banke, tento zabezpečovací inštitút by nebol vôbec uplatnený. Všeobecná úverová banka a.s. si splnila všetky záväzky voči žalobcovi a po práve požaduje od žalobcu len to, čo od neho možno spravodlivo požadovať. Pokiaľ ide o osvedčenie naliehavého právneho záujmu, cituje z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/31/2011. V časti VII. odvolania odvolateľ argumentuje, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s Občianskym zákonníkom a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie zákonného zabezpečovacieho inštitútu. Na základe zmluvy o úver boli žalobcovi

poskytnuté finančné prostriedky, ktoré sa zaviazal uhrádzať. Pohľadávka žalovaného bola zabezpečená prostredníctvom dohody o zrážkach. Nakoľko zo strany žalobcu došlo k omeškaniu so splátkami, dostal sa do omeškania, čím vznikol nárok na úroky z omeškania, ako aj oprávnenie uspokojiť pohľadávku prostredníctvom inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy je zákonný zabezpečovací inštitút pre prípad neplnenia povinností zmluvnou stranou. Pokiaľ by zákonodarca mal záujem vylúčiť zabezpečovanie spotrebiteľských záväzkov týmto inštitútom, bol by to v zákone uviedol. Žiadnym výkladom nie je možné dospieť k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy v spotrebiteľskej zmluve by bola neplatná. Práve účelom zabezpečovacieho inštitútu je uspokojenie pohľadávky aj mimo súdneho konania a je v rozpore so základnými princípmi občianskeho práva zdôvodňovať neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy jej účelom, ktorým je mimosúdne uspokojenie pohľadávky. Ani smernica ani vnútroštátne normy nevylučujú možnosť zabezpečiť záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy. K otázke platnosti dohody o zrážkach poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/994/2013 a rozhodnutie Okresného súdu Žiar nad Hronom sp.zn. 6C/197/2014. V časti VIII. odvolania odvolateľ poukazuje na to, že inštitút ochrany spotrebiteľa neznamena jeho absolútnu ochranu a súdy sú povinné skúmať konkrétne okolnosti uzatvorenia zmluvy. Ochrana spotrebiteľa má svoje medze a nemožno ju chápať ako obranu jeho ľahkomyselnosti a nezodpovednosti. Poukazuje tiež na stanovisko podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Ľalika.

5. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhla uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Poukazuje na to, že neodkladné opatrenie má dočasný charakter a jeho účelom je zamedziť výkonu zrážok zo mzdy do doby, než bude rozhodnuté vo veci samej. Poukazuje na to, že ku dňu podania návrhu na neodkladné opatrenie žalovaný zrazil žalobkyni sumu 2.636,02 eur. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnutie uspokojenia pohľadávky z majetku dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom. K námietke o nedostatku právomoci súdu tvrdí, že rozhodcovská doložka je absolútne neplatná. Z ďalších bodov vyjadrenia považuje odvolací súd pre toto odvolacie konanie za podstatné iba tvrdenia žalobkyne, že žalovaný 2/ nepredložil rozhodcovský rozsudok na vymáhanie formou núteného výkonu rozhodnutia exekúciou, pretože si bol vedomý jeho nezákonnosti, ale uplatnil si nárok formou dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa od začiatku vykonávania zrážok sa pokúšala vyhľadať právnu pomoc, ale relevantnú právnu pomoc advokáta sa jej podarilo získať až v roku 2017.

6. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného 2/ ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pretože neboli dôvody na jeho nariadenie podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 2/ nie je dôvodné.

7. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 CSP). K jednotlivým odvolacím námietkam a vo všeobecnosti k povahe inštitútu neodkladného opatrenia odvolací súd dodáva:

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladné opatrenie je procesný inštitút, ktorý slúži na okamžitú úpravu narušených alebo ohrozených právnych vzťahov. Úlohou súdu je voľnou úvahou posúdiť a vyhodnotiť potrebu bezodkladnej úpravy právnych pomerov strán. V prejednávanej veci ide o neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania, pretože žalobkyňa okrem návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podala aj žalobu vo veci samej. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie a preto odvolací súd posudzoval existenciu zákonných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v čase vydania napadnutého uznesenia.

9. Odvolací súd konštatuje, že žalobkyňa sa žalobou vo veci samej domáha vydania rozhodnutia, že žalovaný 2/ nemá právo na zrážky zo mzdy žalobkyne vyplývajúce z dohody o zrážkach zo mzdy uzavretej medzi právnym predchodcom žalovaného 2/ a žalobkyňou v zmluve o poskytnutí spotrebného úveru zo dňa 02.06.2008, ďalej určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a zároveň žalobou na plnenie sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia v sume 2.636,02 eur s príslušenstvom.

10. Pokiaľ sa týka jednotlivých odvolacích námietok, odvolací súd vo všeobecnosti konštatuje, že väčšina z nich sa netýka rozhodnutia o neodkladnom opatrení, ale ide o vecné námietky vo vzťahu k žalobe vo veci samej. Pokiaľ ide o odvolacie dôvody uplatnené žalovaným 2/ konštatuje odvolací súd, že v

jednotlivých častiach odvolania a jednotlivých odvolacích argumentoch, nie sú tieto odvolacie dôvody osobitne špecifikované a na mnohých miestach splývajú. Preto sa odvolací súd vyjadrí k odvolacím argumentom podľa jednotlivých bodov odvolania.

11. K odvolacím argumentom v bode II. odvolania uvádza odvolací súd, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je náležite odôvodnené. Z obsahu odôvodnenia jasne, logicky a zrozumiteľne vyplýva, ktoré okolnosti vzal súd prvej inštancie do úvahy pri rozhodovaní a posudzovaní existencie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia a v tomto smere sú jeho závery dostatočne odôvodnené a nie je možné ich považovať za neúplné či arbitrárne. Podstatou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je skutočnosť, že žalovaný 1/ vykonáva pre žalovaného 2/ zrážky zo mzdy žalobkyne, na základe dohody, ktorej obsah a dovoľenosť žalobkyňa spochybňuje žalobou vo veci samej. Keďže neodkladné opatrenie má za cieľ iba bezodkladnú úpravu pomerov bez definitívneho vyriešenia spornej otázky, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie v tom, že uložené obmedzenie žalovaného 2/ je primerané vo vzťahu k predmetu sporu.

12. K odvolacím argumentom v bode III. odvolania je potrebné uviesť, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení nie je založené na výklade ust. § 52 ods. 2 OZ. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení posudzoval zabezpečovací inštitút zrážky zo mzdy, ktorý je upravený výlučne v Občianskom zákonníku. Preto právna argumentácia v tejto časti odvolania je vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu irelevantná.

13. K odvolacím argumentom v bode IV. odvolania odvolací súd konštatuje, že námietku právomoci rozhodcovského súdu môže vzniesť žalovaný najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí (§ 5 ods. 1 CSP). Z toho vyplýva, že až po vznesení relevantnej námietky zo strany žalovaného môže súd prvej inštancie posudzovať otázku svojej právomoci vo vzťahu k prípadnému rozhodcovskému konaniu. Odhliadnuc od otázky právomoci rozhodcovského súdu na prejednanie veci samotnej odvolací súd uvádza, že všeobecný súd má právomoc na rozhodnutie o neodkladnom opatrení.

14. Odvolacie námietky v bode V. odvolania uvádza odvolací súd, že tieto sú irelevantné vo vzťahu k rozhodnutiu o neodkladnom opatrení. Neodkladným opatrením rozhodoval súd o uložení povinnosti samostatne žalovaným 1/ a 2/, a preto nebolo potrebné sa zaoberať otázkou procesného spoločenstva žalovaného 2/ so Všeobecnou úverovou bankou a.s.

15. Obsah odvolacích námietok v bode VI. odvolania sa takisto týka predovšetkým posudzovania žaloby vo veci samej. Súd prvej inštancie rozhodnutím o neodkladnom opatrení nevydával určovacie rozhodnutie a preto nebolo potrebné skúmať existenciu naliehavého právneho záujmu. Výrok rozhodnutia o neodkladnom opatrení má povahu konštitutívneho rozhodnutia, ktorým sa ukladá povinnosť žalovaným. Preto tieto odvolacie námietky nie sú relevantné v tomto procesnom štádiu a týkajú sa konania vo veci samej.

16. Odvolacie argumenty v bode VII. smerujú k posúdeniu dohody o zrážkach zo mzdy ako nekalej zmluvnej podmienky. Táto otázka bude rovnako predmetom konania vo veci samej. Pre účely rozhodnutia o neodkladnom opatrení je postačujúce, ak tu existuje určitá relevantná pochybnosť o tom, či dochádza alebo nedochádza k neprijateľným a nezákonným zrážkam zo mzdy žalobkyne. Je nepochybné, že otázka platnosti dohody o zrážkach zo mzdy bude predmetom skúmania v samotnom spore. Ďalšie vykonávanie zrážok zo mzdy by však mohlo na strane žalobkyne spôsobiť ujmu v prípade, ak by bola vo veci samej úspešná. Naproti tomu žalovanému 2/ takáto ujma nevzniká, pretože v prípade jeho úspešnosti bude môcť pokračovať vo vykonávaní zrážok na základe uzavretej dohody. Odvolací súd sa stotožňuje aj s názorom súdu prvej inštancie v tom, že z hľadiska proporcionality nezaťažuje žalovaného 2/ nariadené obmedzenie nad mieru primeranú.

17. Na základe uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil uznesenie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 - § 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval o prvej inštancii. Pri dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolávateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.